

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Războiul și politica internă în Ungaria

— Conte Apponyi despre criza din partidul independenței. —
Cine s'a mai asociat la acțiunea contelui Károlyi. — Ce s'a
desbătut în Camera ungară. — Interpelări picante. —

Budapesta, 13 Iulie. — Criza provocată în sinul partidului independent, de către contele Mihail Karolyi, continuă să preocupe toate cercurile politice din Ungaria.

Partidul independent propriu zis s'a ocupat de aceasta criză într-o ședință specială, în care contele Apponyi a ținut să facă următoarele declarații:

— Sunt incredințat că ruptură provocată de contele Karolyi nu era o necesitate. Și înainte de războiu au existat deosebiri de vederi între mine și contele Karolyi în politica externă. Singura mea vină, e când a izbucnit războiul, știind că acest conflict poate fi critic și decisiv pentru soarta Ungariei — am spus că prima noastră țintă trebuie să fie unirea tuturor forțelor națiunii.

Opoziția în nici un caz nu putea să lege și creacă prilejul a servi patria, atunci când îi se face cu putință să ia cunoștință de toate chestiunile importante de stat — și să-și expună punctul ei de vedere și'n fața Coroanei. N'aș putea niciodată să-mi iau răspunderea pentru faptul că m'am sustras dela o răspundere în momentele istorice de acum. Oare avem o părere așa de rea de noi, încât găsim cu totul de prisos, ca în momentele decisive de acum să ne spunem și noi cuvântul. Nu pot pricepe așa ceva, să se invinuiască opoziția fiindcă a profitat de prima ocazie spre a reduce din puterea absolută a guvernului.

Contele Karolyi voiește să-și păstreze deplina libertate de acțiune pentru viitorul cel mai apropiat, când se va decide de restabilirea păcii, integritatea țării, renașterea democratică a Ungariei și de realizarea aspirațiilor noastre naționale. La aceste cuvinte, pot observa, că toate aceste probleme ne preocupă pe noi deopotrivă, și că deci contele Karolyi și în sinul partidului nostru dacă ar fi rămas ar fi putut să lupte pentru realizarea aspirațiilor lui. Mai ales în ce privește renașterea democratică a Ungariei, votul universal — să nu creadă nimeni că-mi voi călca cuvântul dat atunci când toate partidele opoziționale s'au unit pe baza reformei electorale. Cu toții vom rămânca ce am fost, opoziționali tot așa de intransigenți fata de actualul sistem de guvernământ.

Noua conducere a partidului independent

După vorbirea contelui Apponyi, vicepreședintele partidului, Bela Barabas, a declarat că se retrage și dînsul din partid, fiindcă partidul independent în timpul din urmă prea s'a răsat influențat de partidul lui Andrássy. El, Barabas, e legat de Karolyi și în urma călătoriei politice ce a făcut-o cu dînsul în America, unde a strîns bani.

La propunerea deputatului Földes, contele Apponyi e proclamat președinte al partidului independent.

Gruparea contelui Károlyi, numără până azi 24 membrii. Relevăm pe deputații cei mai cunoscuți:

Contii Teodor și Paul Batthyány, Iosif Károlyi, Moritz Esterházy, Desideriu Polónyi, Julius și Iuon Justh, Carol Fernbach, Béla Egrv, Cornel Kobek, Béla Kun, Ludovic Barta, Martin Lovászy, Hugo Laehne, etc.

Comisia informativă a opoziției,

care va veni în curând în contact cu contele Tisza, e compusă din trei membrii: contele Iuliu Andrássy (partidul constituțional), contele Albert Apponyi (partidul independent) și Stefan Rakovski (partidul poporal).

Interesante debateri în Camera ungară

În ședințele de Marți, Miercuri și Joi, au continuat debaterile în jurul dărilor pe câștigurile de război.

Deputatul poporal Stefan Haller a spus că dările cele mari trebuie să le susțină acum acei cari s'au îmbogățit de pe urma războiului. În Germania, societățile particulare sînd sub controlul guvernului și publicului n'au realizat câștiguri așa enorme ca în Ungaria.

Contele Moritz Esterházy declară că proiectul de lege de dare pe câștigurile de război protejează mai mult societățile pe acțiuni, decât persoanele, luate fie-care în parte.

Deputatul Ernst Brody protestează contra favorizării în lege a marelui capital, care plătește salarii de foame lucrătorilor. Arată după datele bilanțelor câștigurile enorme realizate în război de băncile, morile și industriile din Ungaria.

Contele Theodor Batthyány a spus că guvernul austriac și generalitatea austriacă conform tradiției au favorizat și în timpul războiului la furniturile militare, industria și comerțul austriac în dauna celei ungare. Dacă Ungaria se va separa economic de Austria va fi în situație să acopere cheltuielile uriașe ale războiului.

Stefan Rakovski atacă marile bănci, cari stăpînesc, conduc și exploatază Ungaria, bănci cari sînt protejate de ministrul de finanțe.

Au mai vorbit deputații Iuliu Sagy, Bela Mezőssy și Paul Farkas.

Ministrul de finanțe Teleszki a reflectat la criticele deputaților și a relevat că Monarhia a avut în fiecare lună de război cheltuieli de 560 până la 600 milioane coroane, inclusiv ajutoarele de stat.

Interpelări picante

A urmat apoi o serie de interpelări:

Deputatul Carol Huszar a arătat în ce măsură mare se falsifică laptele și articolele de carne. Numai în Budapesta se pune zilnic în circulație 24.000 litre apă drept lapte.

Ministrul de agricultură răspunde că va veni cu o lege nouă contra falsificării articolelor alimentare.

Deputatul St. Szabo, protestează că se trimet la munca secerișului, soldați cari n'au ideie de munca câmpului, iar micii economi sînt puși la dispoziția marilor agricultori, pe când propria lor recolta n'o pot aduna.

Deputatul Brody arată ce salarii proaste și la ce tratament rău sînt supuși lucrătorii din industriile ce stau sub controlul militar. Așa la Reșița, cu toată scumpetea, au mai fost reduse salariile, iar orele suplimentare nu se plătesc. Muncitorii sînt apoi amendati pentru ori-ce fleac. Pentru o prostie spusă, un lucrător a fost supus la o amendă de 20 coroane.

DIN ROMÂNIA

Ironia presei guvernamentale la adresa grupărei războinice

»L'Independance Roumaine« serie despre federaliștii războinici:

Acțiunea federaliștilor nu mai mișcă de cât dintr'o aripă. Lucrează slab, cu toate articolele furibunde în ziarele lor destinate, a face să se crează că tot zgomotul cel fac nu este pentru nimic. Primul pretext care le cade în mână, este destul de bun, pentru ca însuși șefii să dea semnalul de bandă: boli, temperatură caniculară, supărări, bosumflări, sînt atâtea motive pentru a opri din când în când agitația națională și calma zelul agenților prea înflăcărați sau prea naivi.

Fără îndoială, nu se poate cere șefilor partidului conservatori mai mult de cât ceia ce pot da. Nu este numai de cât cineva om de stat și mare politician pentru că se află, din împrejurări diverse, în fruntea unei fracțiuni conservatoare.

Suntem convinși de sinceritatea d-lor Take Ionescu și Nicolae Filipescu.

Ar fi să le facem o injurie, îndoiindu-ne de ea.

Dar sinceritatea credinței nu împiedică de loc ideile greșite, manevrele stângace, acțiunile precipitate sau ridicole. Pentru ca aceste lucruri să nu se întîmple, nu este de ajuns de a crede, căci atîta nu ajunge în materie politică, trebuie să ai de asemenea coprenhensiunea necesară, trebuie mai ales să ai tactul și prudența indispensabilă șefilor de partide. Să recitească conservatorii istoria propriului lor partid. Vor vedea că ceia ce a făcut forța și grandoarea conservatorilor nu a fost de cât inteligența și patriotismul oamenilor lor politici. Să compare atitudinea demnă, inspirată de interesele Patriei, a conservatorilor dela 1877 cu atitudinea lor de astăzi, și să tragă ei însuși învățămintele necesare, dacă sînt capabile de așa ceva.

Dar la ce bun să ne facem iluziuni? Șefii actuali conservatori, ar fi foarte incurcați de a urma exemplul predecesorilor lor. Le lipsește tot pentru aceasta.

Limpezirea vederii, desinteresul sunt calități eșite din modă în anul de grație 1916, micile viclenii și trocaserii ale unei politici meschine înlocuiesc de bine de rău patriotismul vechilor șefi. Ce pot face evigonii conservatori anihilați, zăpăciți în fața grandoarei unei epoci pentru care nu au fost preparați? Nimic mai mult de cât ceia ce fac și ceia ce au făcut până acum: mult zgomot, mare țărăboi, câteva încercări de scandal neisbutite.

Din nenorocire atîta e tot și e prea puțin.

Reprezentanții celor trei curente politice din România la aceeași masă

În casa d-lui Const. Dissescu, fost ministru, prietenul d-lui Take Ionescu, la Rîmnicul Văcea, s'a dat un prînz fără caracter de politică militantă, la care a luat parte d. și d-na Nicolae Filipescu, d. și d-na Const. C. Arion (partizanul dlui Al. Marghiloman.

Fostul ministru Toma Stelian exclus din partidul guvernamental?

Citim în »Libertatea«:

În cercurile guvernamentale se anunță că zilele acestea d. Thoma Stelian, fostul ministru de justiție, va avea o nouă întrevvedere cu d. Brătianu, și dacă d. Stelian va persista în ideea de a face dificultăți guvernului, cu gruparea lui politică și cu ziarul lui »Naționalul« — se va publica un comunicat de către comitetul executiv al partidului liberal, prin care se va arăta că d. Toma Stelian a încetat de a mai face parte din partidul liberal.

Necazul presei franceze pe România

În »Echo de Paris« publică Jean Herbertte un violent articol contra acelor care și fac iluzii prea mari despre România.

Iată ce scrie dînsul:

— Să înceteze presa franceză să mai pledeze circumstanțe atenuante pentru guvernul neutralist din România, care a dat uitării angajamentele sale față de Serbia.

Să înceteze de a se mai ocoli lucrurile. Nu este acesta un serviciu adus cauzei românești, când se pun astfel de raționamente sub ochii publicului francez. Și nu este nici un serviciu ce se aduce cauzei Ententei, pentru că amicii noștri dela București, când primesc ziarul francez, doresc să găsească alte lucruri decât scuze pentru guvernul român.

Guvernele Ententei și aceia dela Paris cel dintâi, au rupt cu aceste maniere nefaste. Ei știu să privească în față contrarii ce au în Balcani. Ei nu-și fac nici o iluziune despre nici un Ianus cu două fețe. Să-i felicităm pentru tăria lor și să-i susținem prin atitudinea noastră. Să n'averăm îngăduințe pentru cei cari se tem de responsabilitate. Aceste îngăduințe la urma urmelor soldații noștri le-ar plăti cu singele lor.

tac la răsărit de Stochod. Un balon captiv rus a fost doborât.

Șeful Statului major.

— Comunicatele rusești dela 9 și 10 Iulie anunță că la sud de mlaștinele Pinskului forțele rusești resping pe dușman și-și continuă în multe locuri trecerea peste Stochod. În retragerea sa, dușmanul a aruncat în aer multe poduri. Lupte aprige urmează la satele Svidniki (16 klm. la vest de Sokul) la Alt și Neu Meser de pe malul stîng al râului Stochod. Între Kisiejin și Zubierno am pus pe dușman pe fugă. Armata generalului Kaledin a făcut dela 4 până la 8 Iulie prizonieri 341 ofițeri și 9143 soldați, capturând și 4 mitralieze, 16 asvârliitoare de mine, 7930 puști, 62 lăzi cu munițiuni, 3 reflectoare și depozite cu material de război. La trofeele acestea mai trebuie de adăugat prizonierii cei mai noi de 300 ofițeri, 12.000 soldați și 35 tunuri.

Dușmanul caută cu toate mijloacele să oprească succesele noastre la Stochod.

De pe frontul balcanic vin următoarele știri: Un comunicat al statului major bulgar anunță că situația pe frontul macedonean e neschimbată. Slabul foc al ambelor artilerii continuă, precum și ciocniri dese între patrule și detașamente de recunoaștere. Dușmanul aruncă mereu bombe incendiare în valea Mesta, pentru a distruge munca locuitorilor pacinici, pentru a da foc cerealelor secerate și adunate pe câmp. Am luat câteva măsuri cu succes. La sud de lacul Doiran, postul nostru a pus pe fugă un detașament francez, care a lăsat în urma lui 4 morți, multe puști și alte obiecte militare.

— În Atena, ofițerii și soldații demobilizați formează asociații sub numele de »Devotații regelui« cari se vor grupa în jurul domnitorului și contra lui Venizelos. Acesta din urmă a primit dela Ententa câteva milioane pentru campania electorală.

LUPTELE DIN APUS

O grea înfrîngere franceză la Somme. — Germanii iară au făcut un pas înainte spre Verdun, prinzând 39 ofițeri și 2106 soldați francezi. — Ce spun comunicatele anglo-franceze.

Comunicatele germane anunță următoarele: Între Ancre și Somme, englezii cu forțe puternice au trecut la atac după amiază și în cursul nopții pe un front larg de ambele părți de linia Bapaume—Albert. La nord-vest de strada aceasta englezii au fost doborâți, de focul nostru înainte de a se produce vre-o luptă. La răsărit de strada aceasta s'a învins lupte înverșunate pe marginea sudică a satului Contal-Maison și a pădurei Mametz. Repetatele încercări ale dușmanului de a recuceri pădurea Trones, au eșuat cu mari pierderi sângeroase pentru dînsul și a mai lăsat în mâinile noastre vre-o sută de prizonieri. La sud de Somme asaltu-

MERSUL RĂZBOIULUI

Crîncene lupte cu rușii la rîul Stochod

O nouă victorie germană în drum spre Verdun. — Ce spun rapoartele oficioase dușmane. — Pe toate fronturile au loc lupte teribile, cu francezi, englezi, italieni. — Care e situația în Balcan.

Comunicatele oficioase anunță următoarele de pe frontul rusec: (11 Iulie). În Bucovina nu s'au produs evenimente speciale. La Zabij pe Czeremosz, trupele noastre au respins atacuri rusești. Mai departe la nord pînă la cursul de sus al rîului Stochod, continuă pauza intervenită în luptele din aceea regiune, afară de acțiuni victorioase a vânătorilor noștri la Burkanov. La Sokul, atacuri întreprinse de forțe rusești superioare s'au prăbușit în fața obstacolelor noastre. În zadar s'a silit dușmanul să oprească masele lui cari căutau să fugă, prin focul artileriei și mitralierelor lor. La Hulenice, pe Stochod, dușmanul a fost respins de către forțe germane și austro-ungare după lupte înverșunate, cu noroc schimbător. Și alte atacuri rusești în regiunea Stochod — au eșuat cu desăvârșire.

HÖFER, mareșal locot.

Pe frontul dela Coastă pînă la Pinsk nu s'au produs evenimente speciale. La Pinsk e liniște. Afirmația din comunicatul rus că am evacuat orașul Pinsk este o inventare. În contra liniei Stochod, dușmanul a îndreptat în zadar atacuri în multe locuri, cu forțe mai puternice la Czerevicoze, Hulevicoze, Korsjni, Janovka și de ambele părți de linia ferată Kovel—Rovno. La Hulevicoze, printr'un contra atac puternic, rușii au fost dați afară, și au pierdut 700 prizonieri și mitralieze. Escadrelle noastre de aeroplane au bombardat transporturi de trupe rusești la Horodziejo (pe linia Baranovici—Minsk) și au repetat bombardamentul lor asupra adă-

posturilor rusești la răsărit de Stochod. În luptă aeriană a fost doborât câte un aeroplan dușman (la vest de Zirisi) și la vest de Okinsk. La armata generalului Bothmer, o trupă de vânători a avut o luptă favorabilă, la sud de pădurea Burkanov și a făcut câteva duzini de prizonieri.

Șeful Statului major

(12 Iulie) Situația n'a suferit nici pe ziua de ieri vre-o schimbare. Pe înălțimea Hordie, la sud-est de Mikulicin, trupele noastre au respins șapte atacuri rusești. Și pe Stochod de jos au eșuat iară mai multe atacuri ale dușmanului. Forțele ajate cari luptă pe Stochod au făcut în zilele din urmă 2000 prizonieri ruși, capturând și 12 mitralieze. La Obertyn în Galitia de răsărit un aeroplan austro-ungar a doborât un aeroplan sistem Farman.

Höfer, mareșal locot.

O încercare de trecere peste râul Dîna, din partea forțelor rusești, la apus de Friedrichstadt, și atacuri la sud de lacul Narocz au fost zădărnice. Pe frontul Stochod situația e în genere neschimbată. Detașamente rusești, cari au încercat să puie piciorul la Janovka, pe malul stîng, au fost atacate. Nici un rus n'a mai putut scăpa de pe malul sudic. Aci și pe linia ferată Kovel-Rovno am mai prins eri peste 800 ruși. Prizonierii făcuți în ultimelē zile, în luptele dela Stochod se ridică în afară de câțiva ofițeri, la 1932 soldați și o pradă de 12 mitralieze. Escadrelle noastre de aeroplane au continuat acțiunea lor de a-

rile francezilor negri contra înălțimei La Maisonette a fost primită cu un foc covârșitor. Câțiva negri cari au înaintat până în liniile noastre, au fost străpuși de baionetele germane, sau au fost prinși. La contra atacul de ieri al nostru, la Barleux, au rămas 5 ofițeri și 147 soldați în mâinile noastre. Acțiunea de artilerie a fost foarte vie în tot sectorul de luptă. Focul nostru concentric a oprit orice intenție de atac a dușmanului între Belloy și Soyecourt. În regiunea Meuse au avut loc lupte de artilerie foarte vii. Pe restul frontului foc intensiv în unele locuri și atacuri cu gaze ale dușmanului rămase infructuoase. Detașamente de recunoaștere și patrulare dușmane erau foarte active, dar au fost respinse pretutindeni. La Leintrey (Lorena) un detașament german a pătruns în pozițiile franceze vătămate de o explozie mare de mină, și a prins 60 francezi. Și la sud de Lusse, o patrulă germană a făcut prizonieri. La Somme și la vest de Vouziers am doborât câte 2 aeroplane dușmane, apoi a fost doborât de tunurile noastre un biplan englez la Courclette pe drumul Bapaume-Albert.

Șeful Statului major.

— Comunicatele franceze și engleze dela 11 Iulie, anunță:

Infanteria engleză a luat iară cu asalt Contal Maison, făcând 189 prizonieri germani, cu comandaantul batalionului și alți 4 ofițeri. Un puternic contra-atac german a fost respins cu grele pierderi pentru germani. Tot satul e în posesia englezilor. Cea mai mare parte din pădurea Mometz e în posesiunea engleză, unde am prins 296 germani. După zece zile de luptă, trupele engleze au ocupat în mod metodic primul sistem de pozițiuni germane pe un front de 14.000 jarzi. Englezii au recapat aproape toată pădurea.

Francezii recunosc că germanii reînnoindu-și atacurile lor pe frontul Fleury, pădurile Vaux-Chappire-Le Chenois, au reușit să puie piciorul în bateria Damloup și în unele părți ale liniei franceze în regiunea Damloup. Și în Lorena, germanii au pătruns pe un front de 200 metri în primele linii franceze în colțul la Treillon.

— În Londra, lumea e îngrozită de marele număr de răniți ce sosesc de pe frontul englez.

(12 Iulie). Cu o inverșunare neslăbită continuă luptele începute la 10 Iulie după amiază de ambele părți de strada Bapaume-Albert, în Contal Maison și în pădurea Mometz, iar noi lupte s'au încins în pădurea Tronés și la sud. La amiază de Somme francezii au suferit o înfrângere simțitoare la un atac în stil mare întreprins pe frontul Belloy-Soyecourt. Atacul s'a prăbușit pe deplin în focul nostru. Tot așa au trebuit să se retragă în pozițiile de ieșire forțe mai slabe cari au pornit la atac la Lamaisonette-Barleux, suferind de asemenea mari pierderi. În mai multe locuri de pe frontul Champagne, la răsărit și la sud-est de Reims și la nord-vest de Massiges, precum și la nord-vest de Flirey au fost respinse atacuri parțiale franceze. În regiunea Meuse, la stînga riului s'au încins numai lupte mici. La dreapta riului ne-am avansat pozițiile mai aproape de forturile Souville și Laufée, făcând prizonieri 39 ofițeri și 2106 soldați. Puternice contra-atacuri au fost respinse. Acțiuni de patrulare germane, la sud-vest de Dixmuiden, la sud-vest de Cerny (regiunea Aisne) și la răsărit de Pletterhausen, au avut succes. Un biplan englez a fost silit să se coboare în liniile noastre, la Athies, la sud de Péronne. Un aeroplan dușman s'a prăbușit la Soyecourt, iar altul a fost doborât la Chaloncourt. La Dombasle, fost doborât un balon captiv, de către un aviator al nostru.

Șeful Statului major

RĂZBOIUL CU ITALIA

Grele pierderi italiene la Cima Dieci și valea Sugana. — Ce spune comunicatul italian. — Fostul prim ministru italian se întoarce la catedra universitară.

Comunicatele lui Höfer au adus următoarele știri de pe frontul italian:

(11 Iulie). Eri n'au avut loc lupte de infanterie. Soldații italieni trecuți în lagărul nostru confirmă grele pierderi suferite de italieni mai ales în atacurile lor în regiunea la răsărit de Cima Dieci. Hidroplanele noastre au bombardat depozite militare și gara Latisana, pricinuind incendii mari. Aeroplane italiene au aruncat bombe în Judicaria, pe Tione.

Höfer, mareșal-locot.

(12 Iulie). La sud de valea Sugana, trupele noastre au respins ieri dimineață un puternic atac italian contra muntelui Rasta. Infanteria dușmană care a stat la o scurtă depărtare, a fost silită de focul nostru de artilerie în flanc să se retragă, mai departe, în spre orele de seară, și a pierdut peste o mie de oameni. Pe toate celelalte fronturi, luptele au rămas în marginile obișnuite. Una din aeroplanele noastre a bombardat aersenatul naval din Spezia și s'a întors neatins.

Höfer, mareșal-locot.

— Comandantul flotei austro-ungare anunță că la 11 Iulie, dimineața, trei distrugătoare italiene au bombardat orașul Parenzo dintr-o depărtare foarte mare. Au fost vătămate 2 clădiri private și turnul primăriei. Altfel nici o pagubă, și nimeni n'a fost rănit. Bateriile noastre au nimerit distrugătoarele, cari s'au retras în grabă. După amiază câteva hidroplane au aruncat bombe asupra orașului italian Ravenza și bateriilor Corzini și deși primite de un violent foc, s'au întors neatins.

— Comunicatul italian dela 10 Iulie anunță că în noaptea de 9 Iulie, detașamente de alpini printr-o manevră iscusită au cucerit o mare parte din valea între Tofona Prima și Tofona secunda precum și o puternică poziție dominantă, au înconjurat garnizoana austro-ungară, silit-o să se predea. Am prins 190 austro-ungari printre cari câțiva ofițeri, 3 mitralieze și o pradă bogată de arme și munițiuni. Pe înălțimea la nord-vest de Görz, austro-ungarii după o bombardare intensivă de artilerie a trecut la atac la 8 Iulie seară cu forțe mari contra pozițiilor italiene de la Sabobino dar au fost opriți de focul nostru și respinși apoi cu baioneta.

— Fostul prim-ministru italian, Salandra, a fost ales decanul facultății juridice din Roma.

— După »Times« luptă acum 2 milioane cinci sute de mii de italieni.

— A plecat la Londra, ministrul de finanțe italian Carcano, ca să ia parte la conferința financiară a Ententei.

Știrile zilei

IN NOAPTE

Dorm scânteele de lună,
Cântările se sting și pier,
Stau singur — gândul dus aiurea
Și număr stelele pe cer.

În preajma mea tăcere adâncă,
În zare-atâta neînțeles, —
Părăginită e poteca
Pe unde-am pribegit ades...

Prin gând îmi tulgeră nebune
Frânturi de cântece nvechite,

Mă încerc să migălesc din ele
Povestea vremilor iubite;

Și amintirile în suflet
Vin iarăși una câte una, —
În zări, o stea din cer căzuță
Se stinge pentru totdeauna...

COR. MOLDOVANU.

Contele Tisza la Viena

Prim ministru ungar a sosit azi la Viena. La ora 10 a fost primit în audiență la monarh.

Rechemarea guvernatorului general al Serbiei

Contele v. Salis Seewis, guvernatorul general al ținuturilor sârbești a fost rechemat dela postul său.

Furtuni catastrofale în Bihor

Din Oradea mare se anunță că ieri dimineață s'a deslănțuit în oraș și în întreg comitatul Bihorului o furtună catastrofală. După ora 11, s'a întunecat tot cerul, și s'a produs un orcan cumplit, cu grindină de mărimea unui ou de găină. Zece minute a durat aceasta furtună groznică, rănind oameni și vite, spărgând geamuri, smulgând acoperăminte. În Oradea mare panica a fost teribilă. 180 stațiuni telefonice au fost distruse în Oradea. Mulți răniți au așezat zăpăciți pe străzi, pe cari cădeau cărămizi, table de pe acoperăminte, geamuri. Casa comitatului a suferit mari stricăciuni, 400 geamuri au fost sparte, iar la tabla regească 1700 geamuri.

Orcanul care a durat numai zece minute a distrus cu totul vilele și grădinele de fructe din valea Crișului, și holdele din Mezötelegi din cercul Elesd, au suferit mult.

Moartea tragică a proprietarei ziarului »Universul«

Din Sinaia se anunță: D-na Teodora Cazavillan-Câmpina, proprietara ziarului »Universul« care se afla de câteva zile la vila ei dela Sinaia, ieșind luni în balcon să scuture o față de masă, balustrada balconului fiind putrezită, s'a prăbușit și d-na Cazavillan a căzut din balcon, cu balcon cu tot, dela o înălțime de patru metri. Timp de câteva minute d-na Câmpina a rămas astfel, până ce a fost observată. Ridicată și adusă în casă, cu toate îngrijirile date, a încetat din viață, din cauza rănilor interne și pe cap. Apoi și mâinile și picioarele i-au fost fracturate. Rămășițele pământești ale proprietarei »Universului« au fost aduse Marți la București iar Mercuri a fost înmormântată cu mare pompă la cimitirul Șerban Vodă.

De pe urma proprietarei ziarului »Universul« a rămas o avere imensă. Se afirmă că după intentarea divorțului cu Dimitrescu Câmpina — d-na Cazavillan-Câmpina ar fi făcut un testament prin care lasă întreaga ei avere de milioane pentru scopuri de binefacere, iar »Universul« îl lasă »Sindicatului Ziariștilor«.

Convocarea congresului bisericesc și electoral la Sibiu

Consistoriul mitropolitan din Sibiu a adresat un circular mitropolitan tuturor deputaților congresuali, ordinari și ad-hoc aleși în arhidieceză pentru alegerea de mitropolit, — prin care declară convocat congresul ordinar național bisericesc la biserică catedrală din Sibiu, pe Da

minecă 30 Iulie sf. n. la 9 dim. In legătură cu acest congres ordinar e convocat și congresul electoral pentru alegerea de Mitropolit, tot la Catedrala din Sibiu, pe Sâmbătă 15 August la ora 9 dim. Membrii congresului sînt rugați a se aduna prealabil, Vineri 4 August, la 3 ore in Catedrala din Sibiu, spre a participa la pregătirile premergătoare Congresului electoral.

Soldați români morți în captivitatea rusească

O indioșătoare corespondență primim dela bunul nostru prieten, sergentul major Gheorge I. Todea din Bistrița — ajuns anul trecut in prisoare rusească. Dinsul ne anunță moartea a 2 tovarăși de suferință. Corespondența scrisă încă acum 3 luni, la 23 Aprilie st. v. are următorul cuprins:

Onorată Redacție,

Vă rog primiți șirele de mai jos și le împărșiți neamului, de e cu puțință.

Eu mă aflu bine, întreg și sănătos. Azi e ziua mea, sf. Gheorghe, sunt la o biserică. Am pus două cruci frumoase, la doi frați de suferință, cari ne-au lăsat și s'au dus pe cea lume. Unul e soldatul Dumitru Pădure din Bărbătenii de jos (Hunedoara), al doilea e Ioan Miha, din Buceș (Hunedoara). Ambii au murit in luna Februarie, unul la 15, altul la 19 ale lunii — și i-am îngropat lângă biserica din loc. Vă rog avizați familiile lor.

Aci clima e normală. De 9 luni sînt in prisoare și nici o știre n'am din Patrie, deși eu am scris foarte mult și la mulți.

Dorul de familie, neam și patrie, îmi face zile grele.

Doamne, Doamne, oare mai am mult de îndurat?

Vă salut cu stîmă

GH. I. TODEA, prizonier.

Arestarea unui prim pretore

La Szombathely, a fost arestat prim pretorele din Kőszeg, Bela Rusa, invinuit că a avut relații sexuale cu zeci de fete sub 14 ani. La Szombathely avea trei locuinți, pentru a-și putea mai lesne satisface pasiunile lui perverse. Acolo a avut legături intime cu o doamnă Kiss, care are trei fete între 12 și 14 ani. Apoi a sedus pe vînd toate aceste trei fete, promișînd in schimb mamei cîteva sute de coroane. Primpretorul acesta a mai sedus multe fete la Budapesta și Vienna. Făcîndu-se percheziție in locuința lui s'au găsit 267 scrisori compromițătoare. Si doamna Kiss cu fetele ei au fost arestate.

Cicloul din Wiener-Neustadt

are s'a deslăntit Luni după amiază cu o putere elementară, ridicînd chiar copii de pe stradă și aruncîndu-i apoi cu putere la pămînt, a făcut numeroase victime: 31 morți și 100 răniți.

+ Pictorul Stefan Luchian,

vestitul maestru al penelului din București, autorul vestitelor aquareluri, un poet profund și din cei mai personali ai penelului a murit in vîrstă de numai 48 de ani. De ani de zile regretatul pictor era paralizat, și numai din fotoliu putea privi natura care îi era așa de dragă și cu o pasiune fanatică o fixa in tablourile lui splendide.

Incă 116 invalizi,

au sosit eri la Budapesta, venind din Rusia, și au fost internați in spitalul Elisabeta din strada Győr.

Câte vite sînt in România

In ultimul număr din »Monitorul Oficial« român s'a publicat statistica vitelor rămase in România.

Situațiunea se prezintă astfel: 1.218.563 capete din specia cailor, 12.297 asini și asine, 638 cai, 2.937.877 capete din specia boilor și bivoliilor, 7.810.800 capete din specia oilor, 300.609

capete din specia caprelor, 1.382.184 capete din specia porcilor, 311.572 stupi de albine.

Toate aceste animale aparțin la un număr de 1.238.677 locuitori.

Premiul Nobel,

pe anul 1916, nu va fi decernat, după o hotărîre a guvernului suedez decît la Iunie 1917. Poate atunci războiul va fi terminat și atunci se va acorda premii oamenilor celebri cari s'au distins pe terenul medicinei, chimiei, fizicii și literaturii.

Ultima oră

Care e situația în Bucovina

— Am recucerit un teren de 30 klm. —

Bucovina, 12 Iulie. — Cu toate că situația militară din Bucovina apusană stă in directă legătură cu operațiile militare din Galizia de est, totuși luptele de acolo au o importanță mai mult decît locală. Trupele noastre au inaintat in direcția nordică cu cel puțin 30 klm., odată cu forțarea trecerei peste Moldova. Totodată am impedit pe ruși ca să ocupe Jacobeni și Kirlibaba, aceste două puncte importante cari deschid drumul spre Pristop și spre pasul dela Borgo in Ungaria.

In zadar au ajuns cazacii și o parte din infanteria rusă pînă la partea cea mai înaltă aculmei muntelui Mesticănești, căci acolo rușii și-au aflat mormântul. Exact așa cum s'au întîmplat lucrurile in 1915. Aceasta înaintare a avut un scop pur politic, să facă efect asupra României, prin ocuparea aparentă a Carpaților.

Cazacii au reușit să se urce pe munți și să trimeată o patrulă in vale, dar patrula aceea a fost numai 3 zile acolo și acum n'a mai rămas nici un singur rus. Rușii au plătit această încercare încercare a lor cu pierderi nespuse de mari, Detașamente puternice de cazaci s'au predat trupelor noastre.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Aviz.

»Almajana«, prima casă de păstrare din Bozovici, face cunoscut on. depunători ai institutului nostru cumcî din 1 Iulie a. c. camăta depunerilor se va socoti cu 5%.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapesta, VII., Ilka-utca 36 se poate comanda următ arele:

Cîntece din războiu

(carte din 96 pagini), cuprinde cele mai noi cîntece din războiu, întitulate

Epistola Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

„Dor și jale“

adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, costă numai 44 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Calendarul »Foi Ilustrate«

cu diferite ilustrații originale din războiul mondial, pe care ar fi bine să-l aibă fiecare om, pentru ca să-l aibă o amintire din aceste timpuri. Costă numai 30 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Economie

Piața de râmători din Budapesta Ferencváros

In 10 Iulie a fost o rezervă din ziua premergătoare de 728 râmători, 8 grășuni. In 11 Iulie au fost aduși 513 râmători, 43 grășuni. In total 1241 râmători, 51 grășuni. S'au vîndut 772 râmători. Au rămas nevînduți 469 râmători, 51 grășuni. Prețurile consemnate. (Prețurile se înțeleg in fileri pro kgr.): Porci bătrâni pentru unsoare cal. I. 700—800, bătrâni cal. II. 720—760 tineri grei 870—880, tineri ușori 800—850. Prețul porcilor pentru unsoare s'a menținut in urma căutărei mari, al porcilor tineri a scăzut nefiind așa de căutați.

Tîrgul de râmători din Kőbánya (Hala mare)

In 10 Iulie a fost prețul râmătorilor: râmători ungari cal. I. tineri grei (pro pereche mai grei de 320 kgr.) 900 fileri; pereche 251—320 kgr. dela 900 fileri. Râmători ungari cal. II. mijlocii (pro pereche mai grei de 240—280 kgr.) 800—890 fileri. Rezerva de râmători a fost in 7 Iulie 34.524, in 8—9 Iulie au fost aduși 248 râmători, in 8—9 Iulie au fost transportați 371 râmători. Pe ziua de 10 Iulie a rămas o rezervă de 34.301 râmători. Circulația râmătorilor îngreșăți e satisfăcătoare.

Tîrgul oilor din Budapesta

In 10 Iulie au fost aduse 653 oi și miei. Prețurile consemnate: Berbeci cal. I. 360—380 fileri, cal. mijlocie 310—350 fileri, oi fătate 280—330 fileri, oi bastarde 280—320 fileri, miei dela 280—340 fileri. Circulația a fost slabă, prețul oilor cal. I. a scăzut cu 10—15 fileri, al celor mai slabe cu 20—40 fileri. La tîrgul de vite cornute de eri au fost aduse 522 vite cornute.

Tîrgul de vite cornute din Bpesta

In 11 Iulie au fost aduși 278 viței vii. Prețurile consemnate: Viței vii cal. I. 500—520 fileri, excepționalmente 530—560 fileri, viței vii calit. mijlocie 460—490 fileri, viței mai slabi și înfărași 380—420 fileri. Circulația a fost vicioasă tîrgurile s'au făcut repede prețurile s'au ridicat cu 30—40 fileri pro kgr.

Se caută un tînăr pentru administrație

care să se priceapă și la contabilitate.

Ofețele să se adreseze la: Administrația Foi Poporului Român, Budapesta VII., Ilka-utca 36.

Pentru Părinți!

La încheierea anului școlar părinții, cari nu pot lăsa copii lor la studii, ci îi dau pe la meserii, comerț și alte locuri, nu pot ști dela sate, că unde anume să-și trimeată copii lor la învățătură, astfel mă voi interesa eu de această cauză și din bunăvoință voi da părinților informații, avînd numai a se alătura mărci postale pentru răspuns. Pînă acum sunt locuri la următoarele meserii: măsar, brutar, tinichigiu, călțunar, compactor, croitor, tăbăcar. La comerț: băcănie, sticlărie, manufactură, ferărie, pielărie.

Totdeauna subscrisul se recomandă și ca mijlocitor la cumpărarea și vânzarea de case, pămînturi, vii, grădini, prăvălii și altele.

Pentru orice informații este a se adresa cu încredere la Nicolae Jugănar, Lugos, str. Tunei nr. 6.